

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 465/2010-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. februára 2011 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészárosa o sťažnosti JUDr. L. L., M., zastúpeného advokátom JUDr. J. K., M., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 11/1996 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo JUDr. L. L. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 11/1996 porušené bolo.

2. JUDr. L. L. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 800 € (slovom osemsto eur), ktoré je Okresný súd Trnava p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. JUDr. L. L. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 254,88 € (slovom dvestopäťdesiatštyri eur a osemdesiatosem centov), ktorú je Okresný súd Trnava p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho advokáta JUDr. J. K., M., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 465/2010-20 z 10. novembra 2010 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť JUDr. L. L. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 11/1996.

Zo sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľ sa od roku 1995 na okresnom súde domáha rozhodnutia svojho sporu s odporcom C., ktorého predmetom je náhrada škody vzniknutá nesplnením rozsahu a kvality poskytnutej služby. Toto 15 rokov trvajúce konanie nie je dosiaľ právoplatne ukončené.

Podľa názoru sťažovateľa vo veci konajúci súd zapríčinil priet'ahy v konaní:

„- keď vo veci sťažovateľa jednotlivé úkony súdu boli nariadené a o návrhoch sťažovateľa bolo rozhodované s odstupom dlhšieho časového obdobia napr. návrh na zmenu návrhu bol zo strany sťažovateľa podaný dňa 01.10.2001 a súd o ňom rozhodol uznesením zo dňa 18. 08. 2008 - takmer po 8. rokoch.

- po zrušení rozhodnutia odvolacím súdom zo dňa 09.12.1998, OS Trnava vytýčil pojednávanie na deň 21.06.2001 t.j. po takmer 2,5 rokoch od rozhodnutia odvolacieho súdu...

Sťažovateľ je toho názoru, že konaním OS Trnava bolo porušené okrem čl. 48 ods. 2 Ústavy SR aj jeho právo dané mu čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. ...

Sťažovateľ je toho názoru, že okrem prikázania rozhodnúť vec sťažovateľa bez zbytočných prietahov je na strane sťažovateľa dôvodné aj priznanie finančného zadosťučinenia. Sťažovateľ si v tomto konaní uplatňuje nárok na priznanie finančného zadosťučinenia v sume 7.000,- € a to z dôvodu dlhotrvajúcej právnej neistoty zapríčinennej OS Trnava a zdĺhavým postupom súdu, vo vzťahu k doterajšej dĺžke konania a tiež z toho dôvodu, že sťažovateľ k doterajšej dĺžke konania nijakým spôsobom neprispel.“

Sťažovateľ navrhol, aby o jeho sťažnosti ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo JUDr. L. L. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom Okresného súdu Trnava, v konaní vedenom pod sp. zn. 19C/11/1996 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Trnava prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 19C/11/1996 o náhradu škody s prísl. konat' bez zbytočných prietahov.

3. JUDr. L. L. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 7.000,- €, ktoré je Okresný súd Trnava povinný vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. JUDr. L. L. priznáva úhradu trov konania v sume 303,31,- €, ktoré je Okresný súd Trnava povinný zaplatiť na účet ustanoveného právneho zástupcu sťažovateľa - JUDr. J. K., advokáta,... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Na výzvu ústavného súdu sa k veci písomne vyjadril okresný súd, zastúpený jeho podpredsedom, listom sp. zn. 1SprV/596/2010 z 10. decembra 2010.

Podpredseda okresného súdu požiadal o vyjadrenie k sťažnosti konajúcu sudkyňu JUDr. M., ktorá vo svojom vyjadrení uviedla:

„Predmetná vec napadla na tunajší súd dňa 24.11.1995. Vec mi bola predložená na základe Opatrenia predsedníčky OS v Trnave č. Spr 343/02 zo dňa 5.3.2002.

Vo veci som určila termín pojednávania na deň 12.7.2004. pojednávanie bolo odročené na neurčito za účelom rozhodnutia o zmene návrhu a vypočutia navrhovateľa a svedkov prostredníctvom dožiadaného súdu. Následne uznesením č. k. 19C/11/96-170 zo dňa 18.8.2008 bolo rozhodnuté o zmene návrhu a dňa 7.10.2008 bolo vypracované dožiadanie za účelom výsluchu navrhovateľa a svedkyne (pôvodne navrhovateľky v 2. rade). Dňa 9.2.2009 tunajší súd urgoval Okresný súd Michalovce o vybavenie dožiadania, spis bol z OS Michalovce vrátený dňa 16.3.2009. Následne dňa 19.5.2009 bolo vypracované dožiadanie -výsluch svedkov, spis bol po vybavení dožiadania vrátený tunajšiemu súdu dňa 20.7.2009. Dňa 27.7.2009 bolo vypracované dožiadanie za účelom výsluchu ďalších svedkov Okresným súdom v Trenčíne, spis po vybavení dožiadania bol vrátený dňa 23.9.2009.

Ďalší termín pojednávania bol určený na deň 9.12.2009, pojednávanie bolo odročené na neurčito za účelom vyžiadania správ z cestovných kancelárií. Správy boli priebežne súdu doručené v období od 11.1.2010 do 29.1.2010. Dňa 11.3.2010 bola v spise vykonaná úprava za účelom doplnenia správy z ďalšej cestovnej kancelárie. Správa bola doručená dňa 12.4.2010. Ďalší termín pojednávania bol určený na deň 16.6.2010, pojednávanie bolo odročené za účelom vyhlásenia rozhodnutia na 7.7.2010. Na pojednávaní dňa 7.7.2010 nebol vyhlásený rozsudok, nakoľko bolo potrebné upresniť rozsah nárokov, ktoré navrhovateľ požadoval predmetným návrhom. Na základe výzvy súdu sa navrhovateľ vyjadril podaním doručeným dňa 9.8.2010. Ďalší termín pojednávania bol určený na deň 29.9.2010, na ktorom bolo vo veci rozhodnuté. Rozsudok bol doručený navrhovateľovi dňa 15.10.2010 a zástupcovi odporcu dňa 20.10.2010. Dňa 2.11.2010 odporca doručil súdu odvolanie proti rozhodnutiu, ktoré sa v súčasnosti doručuje.

Z uvedeného je zrejmé, že vo veci sa v období od marca 2002 do júla 2004 a následne od júla 2004 do augusta 2008 nekonalo, dôvodom bol vysoký počet vecí v oddelení na čo som opakovane písomne upozorňovala vedenie tunajšieho súdu v zmysle ustanovenia § 30 ods. 4 Zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich.“

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil takýto priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 19 C 11/1996:

Dňa 24. novembra 1995 bola Okresnému súdu Trenčín doručená žaloba. Bola zaevidovaná pod sp. zn. 13 C 827/95.

Dňa 27. novembra 1995 Okresný súd Trenčín vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku 500 Sk v lehote 5 dní.

Dňa 22. decembra 1995 Okresný súd Trenčín vyzval Obvodný úrad v T. na predloženie živnostenského listu odporcu.

Dňa 8. januára 1996 Obvodný úrad v T. doručil výpis zo živnostenského registra odporcu.

Dňa 17. januára 1996 Okresný súd Trenčín vyzval sťažovateľa, aby upravil označenie odporcu.

Dňa 25. januára 1996 sťažovateľ doručil doplnenie žaloby.

Dňa 6. februára 1996 Okresný súd Trenčín postúpil vec z dôvodu miestnej príslušnosti Okresnému súdu Trnava. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 19 C 11/96.

Dňa 19. apríla 1996 sťažovateľ s manželkou požiadali o vypočutie dožiadaným súdom v Michalovciach. Zároveň predložili otázky, na ktoré žiadali vypočuť žalovaného.

Dňa 13. mája 1996 sa k žalobe vyjadril odporca.

Dňa 24. mája 1996 sa uskutočnilo pojednávanie. Účastníci neboli prítomní. Pojednávanie bolo odročené na 7. jún 1996.

Dňa 7. júna 1996 sa uskutočnilo pojednávanie. Prítomný bol len právny zástupca odporcu JUDr. S. Pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že prostredníctvom dožiadaného Okresného súdu Michalovce budú k svojmu i k vyjadreniu žalovaného vypočutí navrhovateľa.

Dňa 28. júna 1996 bol spis doručený Okresnému súdu Michalovce so žiadosťou o vypočutie sťažovateľa i jeho manželky.

Dňa 12. septembra 1996 Okresný súd Trnava urgoval dožiadaný Okresný súd Michalovce.

Dňa 17. októbra 1996 Okresnému súdu Trnava bol vrátený spis z Okresného súdu Michalovce spolu so zápisnicou spísanou na Okresnom súde Michalovce zo 6. októbra 1996, keď sa bez predvolania dostavil sťažovateľ a vyjadril sa k veci. A tiež so zápisnicou spísanou na Okresnom súde Michalovce 23. septembra 1996, kde sa dostavil sťažovateľ, ktorý sa nevyjadril k meritu veci, ale požiadal o 15-dňovú lehotu na vyjadrenie sa.

Dňa 21. marca 1997 sa uskutočnilo pojednávanie. Účastníci neboli prítomní. Zástupcovi odporcu nebolo doručenie predvolania vykázané. Pojednávanie bolo odročené na 18. apríl 1997.

Dňa 18. júla 1997 sa uskutočnilo pojednávanie. Účastníci neboli prítomní. Zástupcovi odporcu nebolo doručenie predvolania vykázané. Pojednávanie bolo odročené na 30. apríl 1997. Právny zástupca odporcu mal byť predvolaný z adresy v P.

Dňa 30. apríla 1997 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľ nebol prítomný. Prítomný bol právny zástupca odporcu. Bol vyhlásený rozsudok. Okresný súd Trnava žalobu zamietol.

Dňa 31. júla 1997 sťažovateľ podal odvolanie proti rozsudku č. k. 19 C 11/96-87.

Dňa 11. augusta 1997 podala odvolanie žalobkyňa v 2. rade.

Dňa 14. augusta 1997 okresný súd uznesením sp. zn. 19 C 11/96 uložil sťažovateľovi a jeho manželke zaplatiť súdny poplatok za odvolanie 980 Sk.

Dňa 9. septembra 1997 sťažovateľ a jeho manželka uhradili súdny poplatok.

Dňa 23. októbra 1997 bol spis doručený Krajskému súdu v Trnave (ďalej aj „krajský súd“) (sp. zn. 6 Co 386/97).

Dňa 18. marca 1998 sa uskutočnilo pojednávanie na krajskom súde. Sťažovateľ nebol prítomný. Prítomný bol právny zástupca odporcu. Pojednávanie bolo odročené na neurčito.

Dňa 7. apríla 1998 bol spis doručený okresnému súdu s tým, že bol predčasne predložený. Okresnému súdu vytkol nedostatky pri doručovaní rozsudku.

Dňa 15. júna 1998 bol spis opäť doručený krajskému súdu. Bol zaevidovaný pod sp. zn. 6 Co 172/98.

Dňa 15. júna 1998 doručili vyjadrenie sťažovateľ a jeho manželka.

Dňa 28. októbra 1998 sa uskutočnilo pojednávanie na krajskom súde. Sťažovateľ nebol prítomný. Bolo odročené na neurčito pre účely doručenia podania „*zmeňujúceho žalobu žalovanej*“.

Dňa 28. októbra 1998 krajský súd vyzval žalobkyňu v 2. rade, aby oznámila, kde sa zdržiavala v júli 1997.

Dňa 22. januára 1999 krajský súd rozhodol uznesením č. k. 6 Co 172/98-121 tak, že odvolanie žalobkyne v 2. rade odmietol, pripustil zmenu žaloby sťažovateľa a v jeho časti vec zrušil a vrátil súdu 1. stupňa na ďalšie konanie.

Dňa 13. mája 1999 okresný súd vyzval žalobkyňu v 2. rade, aby v lehote 5 dní oznámila, kde sa zdržiavala v priebehu februára – marca 1999.

Dňa 20. januára 2000 okresný súd urgoval žalobkyňu v 2. rade na zodpovedanie dopytu z 13. mája 1999 pod hrozbou poriadkovej pokuty podľa § 530 Občianskeho súdneho poriadku.

Dňa 14. júna 2001 sťažovateľ ospravedlnil neúčast' na pojednávaní nariadenom na 21. jún 2001, súčasne požiadal o možnosť nahliadnuť do spisu na Okresnom súde Michalovce.

Dňa 21. júna 2001 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľ ani odporca neboli prítomní. Pojednávanie bolo odročené na 9. október 2001.

Dňa 6. júla 2001 bol spis na žiadosť sťažovateľa doručený Okresnému súdu Michalovce.

Dňa 19. júla 2001 bol spísaný úradný záznam: „*zistuje sa, že sa na predvolanie nedostavil JUDr. L. L.*“.

Dňa 3. septembra 2001 bola na Okresnom súde Michalovce spísaná zápisnica o tom, že si sťažovateľ osobne preštudoval spis a oznámil, že k veci doručí svoje stanovisko.

Dňa 8. októbra 2001 sťažovateľ rozšíril svoj návrh.

Dňa 9. októbra 2001 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľ ani odporca neboli prítomní. Pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že sťažovateľ aj odporkyňa budú predvolaní prostredníctvom mestskej polície.

Dňa 26. marca 2002 Okresný súd Trnava vyzval sťažovateľa, aby oznámil, či sa vzhľadom na miesto jeho bydliska dostaví na pojednávanie nariadené na 12. júl 2004 alebo či súhlasí, aby súd konal v jeho neprítomnosti.

Dňa 12. júla 2004 sťažovateľ odpovedal na výzvu Okresného súdu Trnava, k otázke prítomnosti na pojednávaní sa nevyjadril.

Dňa 12. júla 2004 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľ nebol prítomný. Za odporcu bol prítomný právny zástupca. Pojednávanie bolo odročené na neurčito na účely rozhodnutia o zmene návrhu sťažovateľa a vypočutia sťažovateľa a svedkov dožiadaným súdom.

Dňa 18. augusta 2008 okresný súd uznesením č. k. 19 C 11/96-170 pripustil zmenu návrhu.

Dňa 16. októbra 2008 bol spis doručený Okresnému súdu Michalovce na účely vypočutia sťažovateľa a jeho manželky (pôvodne žalobkyne v 2. rade, neskôr svedkyne).

Dňa 16. októbra 2008 Okresný súd Michalovce potvrdil príjem spisu. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 16 Cd/2/2008.

Dňa 4. novembra 2008 sa na Okresnom súde Michalovce uskutočnil výsluch sťažovateľa. Svedkyňa JUDr. L. nebola prítomná. Sťažovateľ na otázky neodpovedal s odkazom, „*že na nich bude odpovedať s manželkou*“.

Dňa 11. decembra 2008 sa uskutočnil výsluch sťažovateľa na Okresnom súde Michalovce. Sťažovateľ bol prítomný.

Dňa 29. decembra 2008 sa mal uskutočniť výsluch svedkyne JUDr. L. na Okresnom súde Michalovce. Bez ospravedlnenia sa nedostavila.

Dňa 9. februára 2009 svedkyňa elektronickým podaním ospravedlnila neúčast' na výsluchu nariadenom na 9. február 2009.

Dňa 11. februára 2009 Okresný súd Michalovce elektronicky odpovedal svedkyni, že na jej podanie nebude prihliadať vzhľadom na to, že neobsahuje platný zaručený elektronický podpis, a tým nespĺňa podmienky prijatia elektronického podania.

Dňa 10. marca 2009 bolo doručené elektronické podanie od odosielateľa L. L., M. L. prostredníctvom ktorého podala svedeckú výpoveď M. L.

Dňa 13. februára 2009 Okresný súd Trnava urgoval vybavenie dožiadania Okresný súd Michalovce.

Dňa 10. marca 2009 bol spísaný úradný záznam so svedkyňou M. L.

Dňa 16. marca 2009 bol spis vrátený Okresnému súdu Trnava.

Dňa 3. júna 2009 bol spis doručený Okresnému súdu Michalovce na účely výsluchu svedkov MUDr. P. a A. P. (20 Cd 1/2009).

Dňa 14. júla 2009 sa na Okresnom súde Michalovce vykonal výsluch svedkov MUDr. P. a MUDr. P.

Dňa 20. júla 2009 bol spis vrátený Okresnému súdu Trnava.

Dňa 3. augusta 2009 bol spis doručený Okresnému súdu Trenčín so žiadosťou o vypočutie svedkov Ing. K. a E. K. (11 Cd/9/2009).

Dňa 13. augusta 2009 Okresný súd Trnava doposlal Okresnému súdu Trenčín katalóg.

Dňa 17. septembra 2009 bola na Okresnom súde Trenčín spísaná zápisnica o výsluchu svedkov Ing. K. a RNDr. K.

Dňa 23. septembra 2009 bol spis vrátený Okresnému súdu Trnava.

Dňa 9. decembra 2009 sa uskutočnilo pojednávanie na Okresnom súde Trnava. Sťažovateľ bol prítomný. Pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že budú požiadané cestovné kancelárie o poskytnutie informácie o cene zájazdov obdobných miestom a rozsahom poskytovania služieb v danom období.

Dňa 18. decembra 2009 okresný súd vyzval 6 cestovných kancelárií na zodpovedanie dopytu týkajúceho sa ceny zájazdu.

Dňa 11. januára 2010 odpovedala cestovná kancelária K., že zájazdy do Slovinska neorganizuje.

Dňa 14. januára 2010 cestovná kancelária A. oznámila, že Slovinsko nemá v ponuke.

Dňa 15. januára 2010 cestovná kancelária H. oznámila, že neorganizuje zájazdy v uvedenom hotelovom komplexe.

Dňa 18. januára 2010 cestovná kancelária S. oznámila, že v obdobnej oblasti nemala v rozhodnom čase zájazdy v ponuke, preto nevie uviesť cenu.

Dňa 29. januára 2010 cestovná kancelária S. oznámila, že nevie poskytnúť relevantné informácie.

Dňa 16. marca 2010 okresný súd požiadal o informáciu o obdobnom zájazde cestovnú kanceláriu G.

Dňa 12. apríla 2010 cestovná kancelária G. oznámila, že v rozhodnom čase neposkytovala služby v uvedenej destinácii.

Dňa 16. júna 2010 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľ nebol prítomný. Pojednávanie bolo odročené na 7. júl 2010.

Dňa 16. júna 2010 okresný súd oznámil sťažovateľovi, že termín vyhlásenia rozsudku je určený na 7. júl 2010.

Dňa 7. júla 2010 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľ ani odporca neboli prítomní. Pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že sťažovateľ bude vyzvaný, aby sa vyjadril, či trvá na návrhu v časti, v ktorej sa domáhal predloženia správ o postupe plnenia príkazu a predloženia vyúčtovania.

Dňa 9. augusta 2010 sťažovateľ oznámil, že v časti, v ktorej sa domáhal predloženia správ o postupe plnenia príkazu a predloženia vyúčtovania, berie svoj návrh späť.

Dňa 28. septembra 2010 sťažovateľ ospravedlnil neúčast' na pojednávaní nariadenom na 29. september 2010.

Dňa 29. septembra 2010 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľ nebol prítomný. Prítomný bol právny zástupca odporcu. Bol vyhlásený rozsudok.

Dňa 2. novembra 2010 odporca doručil odvolanie proti rozsudku z 29. septembra 2010.

Dňa 20. decembra 2010 bol spis odoslaný Krajskému súdu v Trnave.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal...

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná...

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom napadnutého občianskoprávneho konania je majetkový spor (zľava z ceny zájazdu). Ide o vec, ktorá svojím charakterom patrí do bežnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov, preto doterajší zdlhavý priebeh napadnutého konania ústavný súd nemôže pripísať na vrub faktickej ani právnej náročnosti prerokovávanej veci. Zložitosťou veci neargumentovala ani konajúca sudkyňa vo svojom vyjadrení k sťažnosti.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmanom konaní, ústavný súd zistil, že sťažovateľ sa zo 14 nariadených pojednávaní (vrátane výsluchov uskutočnených na dožiadanom súde) osobne zúčastnil len na dvoch. Svojím podaním doručeným okresnému súdu 19. apríla 1996 síce požiadal o vypočutie dožiadaným súdom v Michalovciach, čo konajúci súd akceptoval, ústavný súd však zastáva názor, že sťažovateľov prístup ku konaniu, ktoré sám inicioval, nesvedčí o jeho súčinnom správaní, dokonca jeho správanie na vypočutí pred dožiadaným súdom 4. novembra 2008, keď na položené otázky odmietol odpovedať s odôvodnením, že „*bude na ne odpovedať s manželkou*“, vykazuje znaky obštrukcie. Tieto okolnosti ústavný súd zobral do úvahy a pripísal ich na ťarchu sťažovateľa.

Okresný súd sa musel vysporiadať aj s návrhmi sťažovateľa na zmenu žalobného návrhu. Túto skutočnosť ústavný súd nekvalifikuje ako takú, ktorá by spôsobila zbytočné prietahy v konaní. Podľa právneho názoru ústavného súdu využitie možností daných sťažovateľom procesnými predpismi (napr. Občianskym súdnym poriadkom) na uplatňovanie a presadzovanie ich práva v súdnom konaní môže síce spôsobiť predĺženie

priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné prietahy (napr. I. ÚS 31/01).

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní a konštatuje, že toto konanie trvalo bez rozhodnutia vo veci samej 15 rokov.

Konanie je poznačené najmä neefektívnym postupom konajúceho súdu. Napríklad zisťovanie potrebných informácií vo vybraných cestovných kanceláriách trvalo okresnému súdu skoro pol roka, pričom podľa názoru ústavného súdu sa pri zvolení efektívnejšej metódy zisťovania táto doba mohla skrátiť na niekoľko dní. V období od 12. júla 2004 do 18. augusta 2008 (4 roky) bol okresný súd absolútne nečinný. Okrem toho sa počas konania vyskytlo aj viac kratších ničím neodôvodnených období nečinnosti (od 13. mája 1999 do 20. januára 2000 – 8 mesiacov, od 31. marca 2000 do 14. júna 2001 – 15 mesiacov, od 26. marca 2002 do 12. júla 2004 – 27 mesiacov). Spolu bol teda okresný súd nečinný viac ako osem rokov.

Na obranu okresného súdu, podľa ktorého sa *„vo veci v období od marca 2002 do júla 2004 a následne od júla 2004 do augusta 2008 nekonalo... bol vysoký počet vecí v oddelení ...“*, nemožno prihliadnuť. V tejto súvislosti ústavný súd už uviedol, že ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí, a teda vykonanie spravodlivosti bez zbytočných prietahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním napr. na dlhodobu obmedzenú personálne kapacity príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančného zadosťučinenie v sume 7 000 €.

Ústavný súd dospel k názoru, že v tejto veci len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie, ktoré podľa zásad spravodlivosti aj s prihliadnutím na to, že predmetom napadnutého konania je zľava z ceny zájazdu 407,95 € (12 290 Sk), a na negatívny podiel sťažovateľa na prietáchoch považuje za primerané v sume 800 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zabezpečenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a spísanie sťažnosti). Za jeden úkon právnej pomoci vykonaný v roku 2010 patrí odmena v sume dvakrát po 120,23 €, preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú sumu 240,46 €. Spolu s režijným paušalom ku každému úkonu (2 x 7,21 €) tvorí náhrada trov právnej služby advokátom celkovú sumu 254,88 € v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky

č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

Ústavný súd preto o uplatnených trovách konania sťažovateľom rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. februára 2011